

פסחים עט

משה שווערד

1. כנסת ראשונים - זבחים דף ג

מה לעולה שכן כליל.

[כח] העולה, הנה נצטוינו שתהיה מלאכת העולות כן, והיא שישחטנה ויפשיטנה וינתחנה ויזרוק דמה על תואר כך ויקריב חלבה ואחר כך ישרוף כל בשרה וכו'. סה"מ להרמב"ם שורש י"ב

[כט] והקטירים כולם כאחת. ונראה לי דדוקא באימורין אבל באיברי עולה הרי שנינו (תמיד פ"ז) הושיט לו הראשון הראש והרגל וסומך עליהם וזורקן הושיט לו שני לראשון (שרש) [שתי] הידים וכו'. ראב"ד בת"כ ויקרא פ"ח

[כח-כט] מלשון הר"מ נראה דגם בעולה יש דין הקרבת אימורים, וגם בדברי הראב"ד נראה כן דרך באברי עולה לא בעי' הקטרה כאחת משא"כ בחלבים, ויעי' תוס' מעילה טו: דכתבו בלשונם דבעולה הכל כאימורים, אמנם ודאי דלדין והקטירים כאחת לא מסתבר שיהי' בעולה הדין דיקטיר בב"א, ויעי' להלן קח המעלה כזית מהעולה

ואימוריה בחוץ דמצטרף לחיוב חוץ, מבואר ג"כ דיש דין הקטרת אימורים בעולה.

2. ספר מקדש דוד - קדשים - סימן ה [ג]

... מיהו בעולה נראה דאף אותן החוליות של השדרה אם פירשו לא יעלו דבעולה ליכא דין אימורים כלל [ונראה ראייה דבעולה ליכא דין אימורים דהא באימורים כתיב והקטירים דצריכים כל האימורים להיות כאחת ולא להקטירן אחת אחת כדאמרינן בפסחים (ס"ד ע"ב) ואילו בתמיד (ל"א). אמרינן כשהוא מנתח העולה היה החלב לבד ויותרת הכבד היה תלוי בדופן וכן הכליות וכן היה מקטירן אחת אחת] ואין חילוק בעולה בין אימורים לבשר וכיון דליכא דין הקטרה רק על הבשר והעצמות רק אם מחוברין יעלו א"כ אין חילוק בזה בין חוליות השדרה לשאר עצמות ונמצא בזה יפה כח השלמים מכה העולה כן נראה לענ"ד:

3. רמב"ם יד החזקה הלכות ביאת המקדש פרק ז

(יא) וכל קרבן מהן שקרב בטומאה אינו נאכל אלא מקטירין ממנו דברים הראויין להקטרה והשאר הראוי לאכילה נשרף כשאר קדשים שנטמאו:
(יב) כיצד דוחה את הטומאה הגיע זמנו של אותו קרבן והיו רוב הקהל שמקריבין אותו טמאין למת או שהיו הקהל טהורים והיו הכהנים המקריבין טמאים למת או שהיו אלו ואלו טהורין והיו כלי השרת טמאים למת ה"ו יעשה בטומאה ויתעסקו בו הטמאים והטהורים כאחד ויכנסו כולן לעזרה אבל הטמאים בטומאה אחרת כגון זבין וזבות ונדות ויולדות וטמאי שרץ ונבלה וכיוצא בהן לא יתעסקו ולא יכנסו לעזרה ואע"פ שנעשה בטומאה ואם עברו ועשו או נכנסו לעזרה חייבין כרת על הביאה ומיתה על העבודה שלא נדחית אלא טומאת המת בלבד:

4. רדב"ז [שם]

מחנה עני מחנה הרי הוסי' כרוז: ויתעסקו בו הטמאים והטהורים כאחד כו'. אמרי' דברייחא דטעמא משום דאין קרבן ליבור חלוק כיון שהקרבן רובו קרבן בטומאה אף יחיד הטהור עושה בטומאה. והא דקאמר יתעסקו בו הטמאין והטהורין, לא בשעת הקרבה קאמר, שאם יש שם כהנים טהורין לא יקריבו אלא הטהורין וכ"כ לקמיה (הט"ו) אי"נ כגון שהיו רוב הכהנים טמאין, דקיי"ל (הוריות ג: וש"כ) בכל דוכתא רובו ככולו, ואז יתעסקו בו הטמאין והטהורין יחד ויקריבוהו אפילו הטמאים: ויכנסו כלם לעזרה. דוקא לנורך כגון לסמיכה ולתנופה

5. גבורת ארי על יומא דף ו/ב

עוד כתב שם הרמב"ם היו מקצת בית אב טמאים ומקצתן טהורים אע"פ שרובן טמאי מתים לא יקריבו אלא טהורים היו כל הבית אב טמאי מתים יביאו מבית אב אחר היתה כל המשמר טמאי מתים מחזירין על משמר אחר אם היו רוב הכהנים נכנסים שם בירושלים בזמן הקבוע טמאים יעשו בטומאה, ומפני מה מחזירים על הטהור מבית אב אחר מפני שהטומאה לא הותרה בצבור אלא באיסורה עומדת ודחוייה היא עתה מפני הדחק ואין דוחין כל דבר הנדחה אלא במקום שאי אפשר ומפני זה צריכה ציץ לרצות עליה. הנה מה שפסק כרב ששת דטומאה דחוייה בצבור יפה פסק דכולהו אמוראי שם בפ"ז דפסחים ס"ל הכי והוי ליה ר"נ דאמר הותרה יחידי ועוד קי"ל כרב ששת לגבי ר"נ באיסורי, אבל מה שפסק דאם רוב הכהנים הנכנסים לירושלים בזמן הקבוע טמאים יעשו בטומאה תמוה בעיני דאין תלוי ברוב הכהנים כיון דטומאה דחוייה אפילו כל הכהנים טמאים ואחד לבד טהור אין דוחה טומאה כיון דאפשר בטהור, ואפילו גבי פסח נמי לא תלוי ברוב כהנים לענין טומאה אלא ברוב צבור משום דדרשינן איש כי יהיה טמא איש נדחה לפסח שני ואין צבור טמאי מתים נדחים לשני, אבל ככהנים טמאים לא תליא מילתא ואפילו רוב כהנים טמאים במת נעשה בטהרה ויתעסקו בו כהנים טהורים אע"פ שהן מיעוט הכהנים, ורובן טמאים טהורין עושין טמאים אין עושין בין טמאי כהנים להקרבה בין טמאי ישראל לא. תדע דהא התם תנן נטמא הקהל או רובו או שהיו הכהנים טמאים והקהל טהורים יעשה בטומאה, הרי דייק ותני גבי קהל או רובו וגבי כהנים לא נקט או רובו ש"מ דוקא בכל הכהנים טמאים הוא דעושין בטומאה אבל ברובן אין עושין בטומאה לא ע"י כהנים הטמאי מתים ולא טמאי מתים הישראלים וכדפי' אע"פ שיש לדחות ראייה זו ובדוחק גדול אין נראה... נמצא אתה למד בכל קרבנות ציבור הקבוע להם זמן חוץ מפסח דדוחין את הטומאה היינו בטומאת מת דוקא, אינו אלא בכל הכהנים שנכנסו באותו הפעם בירושלים טמאי מתים אבל אי איכא אפילו כהן אחד טהור הוא מקריבו ולא טמא כיון דטומאה דחוייה היא ולא שני לן בין אם הציבור טהורין או טמאי מתים, ואם הכהנים טהורים או אפילו כולן טמאי מתים והציבור זבין או מצורעין אע"פ שאין טומאות הללו נדחים מפני קרבן ציבור אפ"ה קרב ע"י כהנים דלא איכפת לן בשאר קרבנות ציבור בטומאת הציבור או בטהרתן אם לא שהכהנים נטמאו בשאר טומאות, וכהנים וציבור טהורים והכלי שרת לבד טמאים בשאר קרבנות ציבור לבד פסח לכ"ע אפילו לרבא אי נטמאו בשרץ כהנים טהורים עבדי טמאים לא עבדי:

6. רש"ש על תמורה דף יד/א

במשנה שקה"צ דוחין כו' ואת הטומאה. פי' הרמב"ם (והרע"ב אחריו) והוא שיהיו רוב הכהנים טמאים. ול"י מנ"ל זה. עי' ביומא (ו ב) פלוגתת ר"נ ור"ש בטומאה דחוייה או הותרה והנ"מ שביניהם ולא נזכר שם רוב. ולא אשכחן רוב אלא בקהל ולענין פסח בפסחים (עט) במשנה נטמא הקהל או רובו או שהיו הכהנים טמאים. ומדל"ק או רובן כדאמר בקהל משמע דבהם לא תלי הדבר ברוב. (ודע דמשמע לי דבעבודת הפסחים כל המשמרות שוות. ובשלהי סוכה דתנן בג"פ בשנה היו כה"מ שוות כו' ופרש"י בג' רגלים. י"ל דעה"פ נכלל ברגל שלו. או דלא השיב רק אותן שיש בהן הנייה לכהנים וכפרש"י שם ובפסח אין להם הנאה של כלום. אך אמר שם ושאר ק"צ ואמרינן בגמרא לאתוויי פהע"ד ש"צ כו' והרי בהם ג"כ אין לכהנים כלום). ובפי' הרמב"ם בפ"ז דפסחים במשנת ה"ד באים בטומאה כ' ג"כ כשנטמאו רוב הכהנים. והוסיף ג"כ או כשנטמא רוב הקהל. וזה תמוה ביותר דמה לי טומאת קהל בקרבנות ציבור. הלא גם יחיד טמא משלח קרבנותיו. ובחבורו פ"ד מהלכות ביאהמ"ק הי"ד כ' אם ה' רוב הכהנים נכנסים שם בירושלים כו' ע"ש. ול"מ מקור למה שתלה בירושלים. כי לענין פהע"ד ש"צ אמרינן בהוריות (ג) דהולכין אחר רוב יושבי א"י. ולענין פסח אמרינן בפסחים (צד ב) אחר רוב העומדין בעזרה. ובחבורו פ"ז מהלכות ק"פ הל"ו כ' משערין בכל הנכנסין לעזרה ועד שהן מבחוץ קודם שתכנס כת הראשונה כו' וצ"ע בכ"ז:

7. ספר דבר שמואל

נטמא קהל או רובו. מסננה כו' נראה לכאורה שדק אז אינו אלא בפסח בלבד ולא צתמיד לו שאר קרבנות ניבוי, שאם הישראלים טמאים לא נאמר שעי"ז הוחר לכתחילה בטומאה, אך נהרמזים פ"ד ביאת מקדש הי"צ משמע שהוא בכל הקרבנות וראה משי"כ בזה לעיל (דף ס"ז ע"ג) בדיכ הכי נמי בשם החזו"ט צנחנים.

8. ספר דבר שמואל

כתב הרמב"ם פ"ד זיאת מקדש הי"ב כיצד דוחה את הטומאה
הגיע זמנו של אותו קרבן והיו רוב הקהל שמקריבין אותו
טמאין למת וכו' הרי זה יעשה בטומאה עכ"ל, ויל"ע בשלמא בפסח
כשהקהל טמאין כיון שנאכל בטומאה ה"ז פסח הכא בטומאה ולכך
גם נקרב בטומאה אבל בחמיד צמה שהקהל טמאין זה אינו מגרע
בקרבן והו"ל קרבן הכא בטמאה, ומאחי בחזו"א זבחים סי' ד' סקי"ד
דהרמב"ם קאי רק על פסח ורמז זה במש"כ "שמקריבין אותו" אבל
שאר ק"ל אע"ג דהליבור הוא בעל הקרבן מ"מ אין נפקותא בזכ
בטומאת הליבור אלא תלוי בזכונים וכלי שרת אח"ד.

9. זבח התודה

או שהיו הכהנים טמאין וקהל טהורים יעשו בטומאה. אף
היינו הך דמה לי אם אוכלי הפסח הם טמאין ומה לי אם
דאין לנו ראיה מן התורה רק דאין צבור נדחין אכן באמת
המקריבין הם טמאים שא"א בלא כהנים ומה הטעם גומא מתורין
אם הבלי שרת הם טמאין:

10. ערוך השולחן העתיד הלכות קרבן פסח סימן קצא סעיף י

ומיהו יראה לי דאם רוב הכהנים טמאים ומקצתן טהורין וכן כלי שרת דרובן טמאין ומקצתן טהורין דלא עבדי בטומאה, ודווקא ברוב ישראל גזרה תורה שהמיעוט נגרר אחר הרוב ולא ברוב כהנים או ברוב כלי שרת, וישחטו ויקריבו הטהורים או בכלי שרת הטהורים. אמנם אם לפי ראות עיני הכהנים לא יספיקו באלו המעטים בהכרח לעשות בטומאה, אך הסיפוק לא שייך אלא בהקטרה אבל השחיטה הא כשר בזר (כנלע"ד).

11. ערוך השולחן העתיד הלכות ביאת מקדש סימן מ סעיף יח

יח. וכתב הרמב"ם: כיצד דוחה את הטומאה, הגיע זמנו של אותו קרבן והיו רוב הקהל שמקריבין אותו טמאין למת, או שהיו הקהל טהורין והיו הכהנים המקריבים טמאים למת, או שהיו אלו ואלו טהורין והיו כלי השרת טמאין למת, ה"ז יעשה בטומאה ויתעסקו בו הטהורין והטמאין כאחד ויכנסו כולם לעזרה. אבל הטמאין בטומאה אחרת כגון זבין וזבות נדות ויולדות וטמאי שרץ ונבילה וכיוצא בהן, לא יתעסקו ולא יכנסו לעזרה ואף על פי שנעשה בטומאה, ואם עברו ועשו ונכנסו לעזרה חייבין כרת על הביאה ומיתה [בידי שמים] על העבודה, שלא נדחית אלא טומאת המת בלבד, עכ"ל. והנה זה שכתב: שהיו רוב הקהל טמאין, כתב זה ע"פ משנה דפסחים (עט, א) ולא שייך זה רק בפסח, אבל בשאר קרבנות צבור אין טומאת הקהל שייכא כלל כמובן וה"ל לבאר כן, וי"ל דבאמת כוונתו כן הוא שהיו רוב הקהל טמאין בקרבן השייך לקהל והיינו פסח, ועמ"ש לקמן בסי' קצא סעי' יב.

12. שערים מצויינים בהלכה

דף עט. משנה או שהיו הכהנים טמאים והקהל טהורים יעשו בטומאה. איתא במס' סנהדרין (יב.) ת"ר אין מעברין השנה מפני הטומאה כו', מעשה בחזקיה מלך יהודה שעיבר השנה מפני הטומאה ובקש רחמים על עצמו, וכתבו התוס' (שם) בשם הירושלמי, דגולגלתו של ארונה היבوسی מצאו תחת המזבח כו'. [וכתב בשו"ת נודע ביהודה (מהד"ת או"ח סי' פו) דבנו הגאון מהר"ש אמר, דבאותה טומאה לא נטמאו ישראל, דהרי זרים אסורים ליכנס שם, וע"כ הטומאה היה ככהנים לבד ובכלי שרת, וחזקיה עיבר את השנה וביקש רחמים דהו"ל לעשות בטומאה, כדאיתא הכא דאם הכהנים טמאים והקהל טהורים עושים בטומאה, והכהנים לא היו צריכין ליגע בהבשר, והשחיטה וההפשט כשרים בזרים, ומשקין בית מטבחיא טהורין כדאיתא לעיל (טז.), וא"כ הטומאה לא היתה אלא בהקרבה לבד, והאכילה היתה בטהרה, וטומאה זו

הותרה בציבור, ולא היה לו לעבר השנה, עיי"ש עוד בזה. והנה מש"כ הגאון מהר"ש דרך הכהנים היו טמאים ולא שאר העם, קשה לי דהרי מקרא מפורש (דה"י ב, ל-יח) "כי מרבית העם רבת מאפרים ומנשה יששכר וזבולון לא הטהרו", וכ"כ ברמב"ם (ביאמ"ק פ"ד הי"ז). ועי' במשל"מ (ביהב"ח פ"א הי"ג). ובעיקר הדבר שלא הרגישו כלל ישראל עם הנביאים שביניהם בגולגלתו של היבوسی שנקבר תחת המזבח עד חזקיה המלך, זה תמוה רבה, ובתשו' חתם סופר (יו"ד סי' שמ) כתב בזה"ל, וכי מימי שלמה המלך ע"ה שנבנה הביהמ"ק עפ"י נביאים והכל בכתב מיד ה' השכיל, הקריבו בטומאה עד שבא חזקיה המלך ומצא הגלגולת, ועיי"ש שהאריך בזה. וע"ע בשו"ת מנחת אלעזר (ח"ד סי' עו) ובספרו הגהות ירושלמי במסכתין (פ"ט ה"א). והארכנו הרבה בענין זה במס' נזיר (נב: ד"ה הא רבנן) עיי"ש.

13. שו"ת חתם סופר חלק ב (יורה דעה) סימן שמ

ועיי' תוס' סנהדרין י"ב סוף ע"א ד"ה שעיבר ניסן בניסן בשם הירושלמי גלגלת של ארונה היבوسی מצאו שם וכו' בירושלמי פ' מי שהיה טמא ולכאורה צ"ע מ"ש גלגלת דנקט וכי משום גלגלת א' צריך זמן רב כ"כ לטהר המקדש ותו צ"ע גדול וכי מימי שע"ה שנבנה בהמ"ק עפ"י נביאים והכל בכתב מיד ה' השכיל הקריבו בטומאה עד שבא יחזק' מלך יהודה ומצא הגלגלת ויהי' זה ג"כ ממקום שהניחו לו להתגדר ועוד צ"ע ג' בירושלמי דסוטה פ' כשם שם נאמר בקראי דחגי דכעס על הכהנים כמבואר בש"ס דילן בסוגי' דר"ח סגן הכהנים ואיתא בירושלמי בסוטה הנ"ל דהיה הרעש של חגי על שמצא גלגלתו / לגלגלתו / של ארונה היבوسی תחת המזבח ע"ש וק' אחר שחזקיה מלך יהודה טיהר והוציאו גלגלתו מי חזר והכניסו בימי חגי.

ע"כ נלע"ד קברי משפחת ארונה היה סמוך לגורן שקנה דהע"ה וכשבנה בהמ"ק היה נזהרים לסתום בבנין כל הפרצות שבמחילה שתחת הקרקע באופן שלא תכנס גלגל טומאה מקברו' הנ"ל לתחת מחילת שתחת הבירה ולתחת מזבח ויעלה הטומאה דרך נקב השיתון / השיתין / שע"ג מזבח ובאורך הימים בימי מלכי הרשעי' שלא חזקו בדק הבית ומכ"ש בימי אחז הרשע שכיבה המנורה ופרץ פרצות במקדש נתגלו ונפרצו נקבים בחומת התחתוני' באופן שנתגלגל טומאה מקבר ארונה למקדש ולתחת המזבח וחזקיה מלך יהודה

בנה כל הפרצות וטיהר הבית ושוב בשעת חורבן בהמ"ק נתקיים בעו"ה ערו עד היסוד וחזרו ונפרצו בה כמקדש ועליהם הרעיש חגי את העולם וגולגלתו של ארונה אינו עצם גלגלת אלא גלגל הטומאה שנמשכה ונתגלגלה מקברות של ארונה עד תחת המזבח וס"ל להירושלמי קברי עכו"ם מטמאים באהל [דבלא"ה ע"כ ס"ל קברי עכו"ם מטמאים באהל דל"ש לומר שעצם גולגלתו פלטו ובצבץ מבין רצפת העזרה והכהנים דרכו עליו ברגליהם ונטמאו במגע והיה נמי חציצה ביניהם ובין קרקע העזרה ולא היה להם עינים לראות עד שבא חזק' וע"כ צריכ' לומר הכונה שהיה עצם גלגלתו טמונה תחת המזבח והי' טומאה רצוצה בוקעת ועולה והכהנים אהילו על אותו המקום ונטמאו מטעם אהל וס"ל לירושלמי כת"ק דר"ש דקברי עכו"ם מטמאים באהל] ולמ"ד אין מטמאים באהל ס"ל בדחוקי' ובחגי כש"ס דילן סנהדרין י"ב ע"ב שם ופסחים סוגי' דר"ח סגה"כ בהא סלקינן דטומאת הנמשכת ע"י חור טע"ט הוא דאורי' ואפילו ע"י ביבין הקמורי' ובא' תחת הקרקע וכו"ל.

14. תוספות מסכת פסחים דף עט עמוד א

או שהיו כהנים טמאים יעשו בטומאה - אף על פי שיכולין ליהזר שלא יגעו בבשר כיון דאישתראי טומאת אימורים אישתראי נמי טומאת בשר דאמר במי שהיה טמא (לקמן דף צו.) כל היכא דאישתראי טומאת בשר אישתראי טומאת אימורים משמע שהם שוים.

15. חזון איש | מסכת פסחים

ע"ט א' תוד"ה או, אעפ"י שיכולין לחזר בו, עיקר דין משנתנו
אם הכהנים טמאין וישראל טהורים יעשו בטומאה היונו
דאין לריבין בצעלים לחזר בטרה כיון דעיקר הקרבה או אפשר
בטרה משום עומאת הכהנים וע"כ אישתרי עוב"ג של כהן
בכניסה וזריקת הדם אישתרי נמי עומאת צעלים ועומאת צער
ורשאים ליעמא לכתחילה וכן אם נעמאו בצעלים לאחר זריקה
רשאין לאכול את פסחם ואילו לא אישתראי רק דבר המוכרת אבל
מה דאפשר בטרה לא אישתרי בטומאה הוה הדין נותן שלא יגשו
הכהנים בפסח ויאללו ישראל את פסחם בטרה ואם נטמא פסח
של אחד מהם חסור באכילה ואפי' מיעוט הקהל טמאין לא יוכלו

לכניא את פסחם וחזרי כונת החוס' דאע"ג דיכולים לחזר שלא
יגשו בצער כיון שכותרה עומאה צאימורין ר"ל בזריקת הדם
ובקער הלצים הותר גם עומאת צער ועומאת צעלים כי היכי
דאמרינן לקמן ל"ו, ואף שאין ראי' גמורה מהתם דהתם לענין
אכילת אימורין בטומאה מרבינן להו מלד' כדאמר שם מ"מ הדין
חמת דכל שכותר אחד מלתא הותר בטולן ואין קרבן לצור חלוק,
ולמש"כ ל"ק קושית הגרע"ה ז"ל.

16. זבח התודה

דריי יהיו ישראל טמאין. ר"ל רוב ישראל וכן מה שאמר לקמיה
וכהנים וכלי שרת טמאין היוני שרוב כהנים או כלי שרת
הצרכין לפסחי ישראל היו טמאין או אפילו הכהנים הטהורין
יכולין לעשות בטומאה וזהו שקמסיים הכרייתא שאין קרבן צבור
חלוק ובוה. תבין דברי רש"י ד"ה ואין :

17. שערים מצויינים בהלכה

שאין קרבן ציבור חלוק. פרש"י מאחר
שקרבן רובן בא בטומאה, אף היחיד
עושה בטומאה. וכן ברש"י לקמן (פ. ד"ה
אלא הכי קאמר) כתב, ואסור ליחלק, שגנאי
הדבר דמוכחא מילתא בהדיא כשנוהרין אלן
מאלו. וכעין זה בהא דנוהגים באחרון של
פסח דמתערבין אחד עם חברו, משום דבכל
ימי הפסח היו נוהרין שלא להתערב, ועי"כ
נתעורר פירוד בין ישראל לישראל לכן
מתקנים זה ביום האחרון [עי' בסה"ק זרע
קודש לאחש"פ]. ועי' מה שכתבנו במס'
עירובין (כא: ד"ה יצתה בת קול) כמה ראיות
לענין זה.

18. צל"ח על פסחים

ה"נ מסתברא וכו' אבל פלגא ופלגא וכו'. ויש לדקדק דנטמא קהל ברישא הוא מיותר דהוא ק"ו מרובו, דאם
היכי דנטמא רוב הקהל יעשה בטומאה קל וחומר בנטמא כולו. וחשבתי לומר דלהכי שנאו במשנתנו להורות

דיעשה בטומאה דרוב הקהל הוא דומיא דיעשה בטומאה דכל הקהל, ולהורות שאף ע"י רוב הקהל עושים כולם בטומאה דאין קרבן צבור חלוק. אבל לפי האי ה"נ מסתברא כבר מוכח מסיפא דפלגא ופלגא הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן, וא"כ מכלל דיעשה בטומאה דרישא בנטמא רוב הקהל היינו דכולם עושים בטומאה, דאל"כ מאי איכא בין פלגא לרובו, וא"כ אייתר נטמא קהל דרישא:

לכן נלע"ד דתני נטמא קהל שהוא מיותר לומר דכשם שנטמא קהל ודאי שנאכל הבשר בטומאת בשר דלא סגי בלא"ה שהרי הבעלים מטמאים הבשר, כך נטמאו כהנים הותר גם טומאת בשר, ולא תימא שצריכין ליזהר שלא יגעו בבשר עיין מעבר לדרך בתוס' בד"ה או שהיו כהנים טמאים, שכתבו אעפ"י שיכולים ליזהר שלא יגעו בבשר וכו'. ולכאורה היא גופא קשיא דמנ"ל להתוס' שאינם צריכין ליזהר בזה ויעשה בטומאה היינו טומאת הגוף דכהנים. ולפי מה שכתבתי ניהא, דדומיא דנטמא קהל קתני, ואי לאו בבא יתירא דנטמא קהל לא הוה אמרינן בטומאת כהנים שהותר גם טומאת בשר, ואף ששינינו נטמא רוב הקהל, וגם שם על כרחך יש טומאת בשר להטמאים, מ"מ לא הוה אמרינן דדומיא דהכי הותר בטומאת כהנים, כיון שאין כאן בבא מיותרת לא הוה אמרינן זה דומיא דזה אלא הא כדאיתא והא כדאיתא:

19. המאירי על מסכת פסחים דף עט/א

יראה מסוגיא זו שהסכין הוא מכלי שרת וכן במסכת שבועות י"ב ב' אמרו סכין מושכתן למה שהן וכן במסכת סוטה י"ד א' אמרו כגון דקדישתיה סכין בשעת שחיטה ואם כן זה שהיה כל אחד מביא סכינו לשחוט את פסחו כמו שהתבאר בפרק שני ס"ו א' מקדישין היו כל אחד את שלו קודם שחיטה וכן שהרי כל שהוא חולין אסור להכניסו לעזרה ומה שאמרו ג"כ בפרק שני ע' א' בסכין שנמצאת בארבעה עשר ששוחט בה מיד אפשר שהטבילוה לצורך שחיטתם על דעת שיקדשוה ואף זה מקדישה ושוחט אחר שכן יש לשאול היאך אמרו בראשון של חולין ג' א' בענין טמא במוקדשים כגון שבדק בקרומית של קנה כלומר שאינו מקבל טומאה והלא כלי שרת אין באים אלא מן המתכת כמו שביארנו במסכת סוטה ובשאר מקומות אפשר שלא נאמרה שם אלא על טמא בחולין שנעשו על טהרת הקדש וגדולי המחברים כתבו שכל הזבחים לכתחלה אין שוחטין אותן אלא בסכין מכלי השרת אלא שבדיעבד אף בקרומית של קנה כשרים:

20. תוספות מסכת פסחים דף עט עמוד ב

וטמאין אין עושין לא את הראשון ולא את השני - קשה לריב"א אי פלגא מיקרו איש לידחו לפסח שני ואי לא מיקרו איש אלא ציבור ליעביד בטומאה בראשון וליכא למימר דמספקא ליה אי חשיבי איש או ציבור דאם כן ליטמאו אחד מן הטהורים דבשלמא אי לא מספקא ליה אתי שפיר דלמה יטמאו את הטהור לעשות בטומאה כיון שדין של טמאין ליפטר לגמרי ואומר ר"י דלא מיקרו איש ומ"מ לא יעשו הטהורים בטומאה בשבילם כיון שאין רוב טמאים ואין עושין נמי אלו לעצמן ואלו לעצמן דקסבר אין קרבן ציבור חלוק אף על גב דלר' יהודה דאית ליה לקמן אין קרבן ציבור חלוק קאמר יעשו כולם בטומאה רב כהנא לית ליה הך סברא אלא קסבר דמהאי טעמא נידחין לגמרי.

21. SEE ADDENDUM

בענין: פסח שני

והבאת קרבן פסח בפסח שני בב"א

היו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין מתי יעשו את הפסח הטהורים ומתי יעשו הטמאים?

מתי יעשו הטמאים?	מתי יעשו הטהורים? ⁶		
יעשו לעצמן בראשון	יעשו לעצמן בראשון	לרב - מחצה על מחצה כרוב ⁷	
עושין את השני ⁸	עושין את הראשון	ללישנא קמא	לרב כהנא -
לא עושים בכלל ¹	עושין את הראשון	ללשינא אחרינא	מחצה על מחצה אינו כרוב

⁶ לכל השיטות דלהלן הטהורים עושים את הראשון בטהרה, מלבד שיטת ר' יהודה (לקמן פ.) דס"ל שבמחצה על מחצה אמרינן דאין קרבן ציבור חלוק ועושים הכל בטומאה. - תוד"ה וטמאין.
⁷ וכיון שכן טהורים לא יעשו בטומאה כיון שהם רוב, ורוב לא עושה בטומאה. וכן טמאים לא נדחים לשני, כיון שהם רוב, ואין רוב נדחה לשני אלא עושה בטומאה.
⁸ דכיון שאינם כרוב הם נידונים כמיעוט ונדחים לפסח שני.

פסחים דף עט:

כיצד אפשר ליישב את הברייתות דלהלן, גם לשיטות שלכאורה לא ס"ל כמותן?

מה הסברא?	כיצד היו מחצה על מחצה?		
נשים בפסח ראשון רשות ³	רוב הגברים היו טהורים, ונשים משלימות למיעוט טמאים	הטהורים עושים את הראשון והטמאים את השני ²	
נשים בפסח ראשון חובה ובשני רשות ⁴	הגברים היו מחצה על מחצה, ובנשים היו רוב טהורות	לרב	הטהורים עושים את הראשון והטמאים לא ראשון ולא שני
נשים בפסח ראשון חובה ובשני רשות ⁵	רוב הגברים היו טמאים, ונשים משלימות למיעוט טהורים	לרב כהנא לל"ק	
כתנאי ⁷		הללו עושין לעצמן והללו ועושין לעצמן ⁶	

¹ את הראשון אינם עושים משום שמחצה על מחצה אינו כרוב, והרי אין לך רוב טמאים שתדחה טומאה בשבילם. וגם אינם חשובים מיעוט ולכן אינם עושים את השני, כי בשני עושים רק מיעוט.
² והיינו לכאורה כלישנא קמא דרב כהנא, והנידון כיצד מישבים רב והלישנא בתרא דרב כהנא את הברייתא הזו.
³ וכיון שכן הדין הוא שלא להתייחס למה שהנשים משלימות למחצה על מחצה אלא כאילו יש כאן רק רוב טהורים, ולכן הדין פשוט שהטהורים יעשו את הראשון והטמאים יעשו את השני.
⁴ וכיון שכן מצטרפות רוב הנשים בפסח הראשון להיות רוב טהורים, ועושים רק טהורים. ובשני כיון שאז חיוב נשים הוא רשות, ממילא לא מחשיבים את הנשים, ונשארו הגברים מחצה על מחצה, ומחצה לא עושים בשני.
⁵ וכיון שכן בפסח הראשון שאחר הצטרפות הנשים - הטמאים הם רק פלגא, ופלגא לא עושים אליבא דרב כהנא את הפסח בטומאה בראשון. ובשני גם לא עושים, כיון שאז לא מחשיבים עם הטהורים את הנשים - כיון שנשים בשני רשות, ולכן יש לך בשני רוב טמאים, ואין רוב עושים בשני.
⁶ והיינו כדברי רב, והנידון איך מישב רב כהנא את הברייתא הזו לפי שתי הלשונות שאמר.
⁷ אה"נ מודה רב כהנא שברייתא זו היא סיעתא לרב שסובר שמחצה על מחצה כרוב, אלא שס"ל שיש תנאים אחרים (דהיינו התנאים של הברייתות שמשמען כלשונות דרב כהנא) - הסוברים שמחצה על מחצה אינו כרוב.